

Anteckningar från möte #5 om skolan i Svenljunga - 23 mars 2017

Det sociala i skolan

Återkoppling från samtal i grupper om den sociala aspekten av skolan.

- **Skolans uppdrag.** Skolan har tre huvuduppdrag: kunskap, demokrati och social. Vi missar ofta skolans sociala och demokratiska uppdragen och då fungerar inte heller kunskapsuppdraget så som det ska
- **Sociala sammanhang.** Hur elever fungerar ihop som social enhet eller sammanhållande grupp. Det är viktigt att lägga fokus på samspel mellan elever i klassrummet.
- **Lärarnas ledarroll.** Läraren ska ta sin ledarroll på allvar och hjälpa gruppen att fungera som en enhet. Lärarna behöver få stöd för just ledarrollen. Kommunen uppmuntrar lärare att utveckla en ledarstil som uppmuntrar samspel snarare än envägskommunikation (*att dela makt kontra att utöva makt över?*)
- **Styrning och ledning.** Det måste finnas en röd tråd från förvaltningen och neråt för att skapa förtroende och tillit. Ibland saknas tydlighet som medför att skolor skapar egna regler – då drabbas förtroende och tillit. Kommunen jobbar mycket med kvalitet – från politiken ner till klassrummet. Den försöker få till en god dialog mellan aktörer i olika delar av skolorganisationen.
- **Kontakt mellan lärare och myndigheter.** Det gäller till exempel samarbete mellan socialtjänst och skolan. Det saknas samarbete och återkoppling gällande barn där socialtjänst kopplas in.
- **Möten mellan föräldrar och skolan.** Det bör finnas flera kanaler som möjliggör för föräldrar att ta kontakt med skolan om deras barn. Dessa måste vara tydliga så att alla föräldrar vet vilka dessa kanaler är. Det kan även här handla om att stärka gemenskap i skolan – gemensam firande, sociala sammankomster, mm.
- **Föräldramöten.** Vi bör hitta nya ingångar där vi får föräldrarna att bli mer delaktiga. Till exempel att föräldrar hjälper sätta agendan. Vi bör även jobba på att få fler föräldrar att komma till föräldramöten. (Detta är ett arbete som kommunen bedriver idag och de ser positiva resultat).
- **Tid för att skapa sociala förutsättningar.** Det ägnas mycket tid åt administration och mycket fokus läggs på skolans kunskapsuppdrag. Vi måste skapa tid också för att utveckla det sociala. Lärarna har frihet att använda tiden de jobbar. De ska våga lägga mer tid på att utveckla det sociala – inte blir byråkrater. Det finns goda exempel på hur lärare jobbar på det sociala.
- **Lärare ska få mer tid tillsammans.** Lärarnas administrativa ansvar riskerar tränga bort tid för kollegialt samarbete som krävs för att skapa bra socialt samspel.
- **Disciplin.** Ordning i klassrummet beror i hög grad på kvalitén i lärarnas ledarskap. Barnen kan få stöd i att lära sig från misstag och det de har gjort fel snarare än att enbart tillämpa ordningsregler. Helst ska vi ha få regler. Ett annat perspektiv: Tydlighet saknas gällande konsekvenser för olika beteende. Om strukturen (regler och konsekvenser) är tydliga då fungerar samverkan.
- **Integrera skolan och samhället.** Skolan bör vara mer lik samhället och inte en isolerat "bubbla" med särskilda regler. Elever måste förstå det samhälle de ska är en del av – då krävs att de får kontakt med människor som kan berätta hur

samhället fungerar. Detta skulle även gynna lärande – om vi skulle ta in fler människor utifrån in i skolan.

- **Fler vuxna i skolan.** Skolan skulle kunna använda sig av fler frivilliga vuxna för att lätta på resursbristen i skolan. Det kan gälla rastvakt eller bussvakt. Det måste dock finnas en tydlig utbildning för dessa vuxna. Vi kan inte bara släppa in vem som helst – vuxna som är i skolan måste veta varför de är i skolan och inte elda upp konflikter som förekommer i skolan.
- **Flexibilitet.** Det bör finnas mer flexibilitet med att variera gruppstorlek för att kunna ta hand om olika situationer som uppstår. Det är en fråga om storlek på klasser och vuxenresurser. Större grupper skapar bättre dynamik och ger fler möjligheter när det gäller flexibilitet i skolan. (*Vad är den optimala gruppstorleken? I vissa fall kan en grupp vara riktigt stor ibland behövs mindre grupper. Det är igen en fråga om ledarskap i klassrummet.*)
- **Mobbning.** Mobbing måste alltid tas hand om.

Diskussion om styrande värderingar

Vi gick igenom punkter från föregående möte och ställde frågan: kan gruppen stå bakom dessa? I några fall tydliggjordes punkterna och i andra bekräftades som "självklara". Vi noterade punkter där någon eller några inte kunde stå bakom formuleringen. Här kommer punkter som diskuterades:

1. **Något måste göras.** Det är inte rätt att man efter nio år inte har kompetensen som hjälper än att gå vidare och inte ramla ur systemet. Detta är inte nödvändigtvis kopplat till skolans storlek.
2. **Bra lärare som stannar kvar.** Lärare måste välja Svenljunga och stanna kvar här. Viktigast för lärande är bra duktiga lärare. Vi har redan många bra lärare och vi måste behålla dem.
3. **Fler elever per årskurs, fler behöriga lärare på samma skola, större enheter.** Det är bra att koncentrera fler elever i samma ålder på en skola. Att ha fler lärare med samma behörighet gör det lättare att locka lärare till Svenljunga. Det gör det lättare att utnyttja lärarnas kompetenser och skapa kollegialt samarbete.
Invändning #1: behåll små enheter i vissa områden. Lärarna kan flytta mellan skolor. Distansundervisning. (Varpå ytterligare en invändning: fjärundervisning är inte laglig idag. Samspel mellan barnen och relation med lärare är särskilt viktigt)
 - a. *Invändning #2: Det bör vara någon grad av flexibilitet i beslut om gruppstorlek*
4. **Närhetsprincipen.** Närhet är utgångspunkt för bra lärande. Välj närmaste skola och lösa detta med skolskjuts även om det innebär samarbete med andra kommuner.
 - a. Förutom transport är digitalisering (fjärundervisning) en möjlig lösning (*Invändning: fjärundervisning inte möjlig idag och helst inte för små barn*)
5. **Mångfald och skolan som en mötesplats.** När elever träffar andra elever med olika bakgrund, erfarenheter och synsätt främjas lärande. Viktigt för barn att

möta andra barn i samma ålder. Skola ska vara en integrerad del av samhället.

6. **Vision och handlingsplan för varje skola.** Varje skola är unik. Det finns områden som måste utvecklas och förbättras. Lärarna, elever och föräldrar möts och beskriver förändringen/förbättringen de vill se – uttryckt som vision. Då behövs en handlingsplan. Vad behövs - steg för steg - för att komma fram till det vi vill uppnå. På detta sätt lockar vi till oss nya lärare och familjer. Vi bygger en gemenskap som samverkar utifrån en gemensam vision.
7. **Likvärdighet.** Skolsystemet ska vara som vatten- och avloppssystemet som levererar samma tjänst för hela kommunen – samma kvalitet oavsett var en ort ligger. Kan man tänka att den nya skolorganisationen fungerar på samma sätt – att det skapar likvärdig kvalitet i varje skola. Samma kvalitet men skolor är inte likadana.
8. **Barnen ska mötas på sin nivå.** Vi bör utgå ifrån det barnen är intresserad och inspireras av för att nå dem om de inte kan lära på det traditionella sättet.
9. **Kollegialt lärande.** Lärandet för personalen måste organiseras. Vi måste skapa förutsättningar för lärarna att lära tillsammans med elever och med kolleger. Det behövs en dynamik och rätt förutsättningar. Det är en förutsättningen för att möta varje enskild elev på sin nivå. Detta kräver tid som måste frigörs.
10. **Kollegialt lärande.** Lärandet för personalen måste organiseras. Vi måste skapa förutsättningar för lärarna att lära tillsammans med elever och med kolleger. Det behövs en dynamik och rätt förutsättningar. Det är en förutsättningen för att möta varje enskild elev på sin nivå.
11. **Frihet och stöd till lärare.** Friutrymmet i skollagen måste utnyttjas mer. Vi måste våga gå utanför ramar ibland.
12. **Skolor bestämmer.** Politiker blandar sig inte in i *hur* lärande ska ske – ni är experterna. Nämnden ger riktningen. Rektorer säger till när resurser inte räcker för att uppnå det som politiken bestämmer.

Bernard le Roux
28 mars 2017